

یادداشت

ثمرات افزایش بهره‌وری مصرف انرژی

شاخص شدت مصرف انرژی معیاری تعیین کننده برای مشخص کردن میزان کارایی و بازدهی انرژی در سطح اقتصاد هر کشور در نظر گرفته می شود. این شاخص به‌عنوان واحد انرژی برای هر واحد تولید ناخالص داخلی محاسبه شده و بهبود آن به معنای استفاده از انرژی کمتر برای تولید یک محصول یا خدمت است که می تواند منجر به صرفه جویی در هزینه و کاهش اثرات زیست محیطی شود.

نرخ بهبود شدت انرژی اولیه جهانی یک عنصر مهم برای پیشرفت به سمت اهداف انرژی پایدار به حساب می آید. این شاخص از منظر افزایش کارایی و بازدهی انرژی و از دو جهت کاهش وابستگی کشور به خارج برای تهیه انرژی و کنترل تبعات و تغییرات آب و هوایی در داخل کشور به دلیل مصرف بالای انرژی در کشورهای توسعه یافته حائز اهمیت خواهد بود. آمارها نشان می دهد که شاخص شدت مصرف انرژی متوسط جهانی برابر ۰٫۱۱۱ بوده، اما این شاخص در ایران برابر ۰٫۲۳۲ است. البته عوامل زیادی بر شدت انرژی تأثیر می گذارند. شرایط آب و هوایی، تفاوت های جغرافیایی، زیرساخت های اقتصادی و نوع صنایع که تأثیر قابل توجهی در یکسان نبودن کشورها از نظر شاخص شدت مصرف انرژی دارد. تفاوت بین شاخص مصرف انرژی در ایران و متوسط جهانی از دو جهت قابل بررسی است؛ مورد اول آن که پیش از این، توجه کمتری به بحث مدیریت مصرف انرژی در ایران می شد.

ضمن در نظر گرفتن این پتانسیل برای کاهش مصرف انرژی با به کارگیری مدیریت مصرف، می توان تا حد قابل توجهی نیاز به توسعه منابع تولید انرژی ازجمله نیروگاه ها به عنوان منابع تولید انرژی الکتریکی را کاهش داد. این مسئله با احتساب تفاوت بین هزینه تقریبی توسعه نیروگاه حرارتی همراه با خط انتقال (حدود ۱۰۰۰ دلار به ازای هر کیلووات) با هزینه ارزش معادل برای کاهش مصرف (حدود ۱۰۰ دلار به ازای هر کیلووات کاهش مصرف) تأمل بر انگیزتر می شود. با استفاده از روش های بهره‌وری انرژی و مدیریت مصرف که شامل ابزارها، فناوری ها و رویکردهای مختلف است، می توان مصرف انرژی را کاهش و کارایی انرژی را افزایش داد. گزارش های منتشرشده از روندهای جهانی، نشان می دهد که آژانس بین المللی انرژی های تجدیدپذیر (IRENA) هدف کاهش مصرف انرژی نهایی در سال ۲۰۵۰ از ۱۷۴۴گژاژول به حدود ۱۳۵۰گژاژول را با استفاده از بهره‌وری انرژی دنبال می کند. البته در کنار بهره‌وری انرژی، سیاست های افزایش برقی سازی و توسعه انرژی های تجدیدپذیر نیز دنبال می شود که به این منظور هزینه ۱۱۰ هزارمیلیارد دلاری را در نظر گرفته است.

از این مبلغ، بهره‌وری انرژی سهم ۳۴درصدی را به خود اختصاص می دهد. در ایران هم در برنامه هفتم ارائه شده توسط سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا)، ۲۵ تراوات ساعت انرژی با بهره گیری از مدیریت مصرف انرژی در نظر گرفته شده که از این مقدار کاهش مصرف، مقدار ۲۰ تراوات ساعت به بخش ساختمان تعلق خواهد داشت. اما همچنان ضرورت پرداختن به موضوع مدیریت مصرف انرژی احساس می شود. بخش تولید برق وزارت نیرو (شرکت مادر تخصصی برق حرارتی) از طریق جایگزینی نیروگاه های فرسوده، تکمیل سیکل از طریق احداث بخش بخار نیروگاه های گازی، ارتقای ناوگان نیروگاه های گازی و نوسازی ناوگان نیروگاه های بخاری کشور و همچنین نصب توربین انبساطی در ایستگاه های تقلیل فشار گاز کشور می تواند کارایی انرژی را افزایش دهد. هر یک درصد افزایش متوسط راندمان تولید برق حرارتی، صرفه جویی دو میلیارد مترمکعبی مصرف گاز طبیعی و کاهش سه درصدی گازهای گلخانه ای را به همراه خواهد داشت.

اقتصاد

گفت وگو

● **در روز ملی صنعت و معدن هستیم. قسمت اعظمی از تولید کشور در این بخش تحقق می یابد که طیف متنوع و گسترده ای از اشتغال کشور را شامل می شود. چه باید کرد که تولید کشور به سمت رونق حرکت کند؟** توجه به بخش خصوصی و میدان دادن به کارآفرینان و تولید کنندگان، جذب سرمایه گذاری و رفع موانع تولید به صورت خلاصه سه عامل عمده ای هستند که اگر مدنظر تصمیم گیران دولت آینده قرار گیرد، می توان شاهد آن بود که صنعت و معدن کشور به سمت جهش حرکت کند. در صورتی که این موضوع محقق شود، افزایش پایداری اقتصادی نیز مثبت خواهد بود. مسئله ای که از اهمیت بسزایی برای کلیت اقتصادی کشور برخوردار است.

● **توجه به بخش خصوصی و رشد تولید از رهگذر چه موضوعاتی صورت می گیرد؟**

باید بر نقش بخش خصوصی در جذب نقدینگی و تقویت تولید تأکید کرد. هدایت نقدینگی به سمت تولید در کشور با مشکلاتی روبه رو است که باید حل و فصل شوند. سیاست هایی که در گذشته به مرحله اجرا درآمده منجر به خروج سرمایه از کشور شده که در این زمینه باید رویکردها تغییر کند و اصلاحاتی اتفاق بیفتد. اگر فضای کسب و کار برای سرمایه گذاران، به ویژه بخش خصوصی بهبود یابد و امنیت لازم برای سرمایه گذاری فراهم شود، می توان نقدینگی زیادی را به سمت تولید گسیل کرد. به نوعی با سرمایه گذاری و افزایش فعالیت بخش خصوصی در کشور، اشتغال زایی فزونی یافته و از نرخ تورم کاسته خواهد شد.

● **چطور می شود این نقدینگی سرگردان در جامعه به سمت بخش مولد اقصاد کشور تزریق شود؟**

نقش بانک مرکزی در این رابطه بسیار مهم به حساب می آید، این نهاد باید با همکاری سایر ارگان ها، شرایط مطلوبی برای تولید و سرمایه گذاری فراهم کند، تا بتوان نقدینگی موجود را که ممکن است به بازارهای سرمایه ای رفته و تورم ایجاد کرده را به سمت تولید هدایت ساخت. رهنمون کردن نقدینگی به سمت فعالیت های تولیدی

دهم تیرماه، روز ملی صنعت و معدن، هر ساله با هدف ارج نهادن به زحمات و تلاش های صنعتگران و معدن کاران کشور گرامی داشته می شود. همچنین دستاوردها و چالش های این بخش حیاتی اقتصادی مورد بررسی قرار می گیرد. این روز به عنوان فرصتی برای بررسی سیاست های این

و مولد می تواند از کاهش ارزش پول ملی جلوگیری به عمل بیاورد.

● **برای جذب سرمایه گذاری چه اقداماتی می تواند در دستور کار متولیان امر قرار گیرد؟**

مهم ترین نکته این است که بدانیم جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی در سایه ثبات اقتصادی رقم خواهد خورد. بنابراین باید تورم به صورت پایدار کنترل شده و به فعالیت های سودا گرانه به هیچ وجه بها داده نشود. توجه به تولید نیز می بایست در رأس تمامی برنامه ها و فعالیت های دولت و مجلس جدید باشد، تا از این رهگذر بتوان ثبات اقتصادی را دنبال کرد.

● **رفع موانع تولید، خواسته تمامی اهالی تولید و صنعت کشور است. به صورت خلاصه مهم ترین این موانع چیست؟**

برای رفع موانع پیش روی تولید، باید فضای کسب و کار کشور را تسهیل کرد. بوروکراسی و مقررات پیچیده و زمان بر جهت شروع و ادامه فعالیت های تولیدی یکی از مهم ترین آن هاست. این مسئله کاهش انگیزه

به بهانه روز ملی «صنعت و معدن»

نقش صنایع و معادن در جهش تولید

حوزه مورد توجه است. به طوری که امکان تقویت و حمایت از صنعت و معدن و افزایش توانمندی های آن ها در جهت رشد پایدار و تحقق اهداف اقتصادی ملی فراهم شود. علی قنبری، کارشناس مسائل اقتصادی و استاد دانشگاه در گفت وگو با «آتی‌نو» به بررسی وضعیت بخش صنعت و معدن کشورمان پرداخته است.

براساس اصول اقتصادی، کاهش تورم از طریق مدیریت نقدینگی امکان پذیر بوده و این موضوع باید سرلوحه کار قرار گیرد. همچنین، رشد سرمایه گذاری برای افزایش تولید ضروری است. برای تحقق آن نیز جلب اعتماد سرمایه گذاری مهم محسوب می شود. همچنین توسعه روابط با کشورهای همسایه و دیگر کشورها می تواند فضای مناسبی برای سرمایه گذاری ایجاد کند. اگر اقتصاد به مردم واگذار و شرایط برای سرمایه گذاری تسهیل شود، تولید افزایش یافته و تورم کاهش خواهد یافت.

● **به بحث سرمایه گذاری اشاره شد، با توجه به تحریم ها جذب سرمایه خارجی دشوار است، برای حل این مسئله چه باید کرد؟**

در کلیت ماجرا، از طریق سرمایه گذاری های کوچک، متوسط و کلان، می توانیم از تولید حمایت کرده و رونق را به آن بازگردانیم. بنابراین نیاز است به همه انواع سرمایه گذاری، از کوچک تا کلان توجه شود. هر یک از این نوع سرمایه گذاری ها می تواند به نوبه خود به توسعه اقتصادی کمک کند و با ایجاد اشتغال، افزایش تولید و بهبود زیرساخت ها، زمینه ساز رشد پایدار و کاهش تورم باشد. توجه به این تنوع در سرمایه گذاری ها می تواند یک راهبرد جامع برای حمایت از تولید و بهبود وضعیت اقتصادی کشور قلمداد شود.

● **هریک از این مقیاس های سرمایه گذاری، چگونه اتفاق می افتد؟**

سرمایه گذاری های کوچک معمولاً توسط کارآفرینان فردی یا کسب و کارهای کوچک انجام می گیرد و مزایایی ازجمله ایجاد اشتغال محلی، نوآوری و انعطاف پذیری و تقویت اقتصاد محلی دارد. سرمایه گذاری های متوسط توسط بنگاه های میان رده و یا کارآفرینان با توان مالی بالاتر اتفاق می افتد و از امتیازات آن ایجاد فرصت های شغلی گسترده تر، افزایش تولید و بهره وری و ارتقای مهارت هاست. در نهایت نیز سرمایه گذاری های کلان معمولاً از مجرای شرکت های بزرگ یا دولت ها صورت گرفته و اثراتی همچون ایجاد زیرساخت های اساسی، تحریک رشد اقتصادی و جذب سرمایه های هنگفت را با خود به همراه دارد.

قانون بهبود محیط کسب وکار

عامل همکاری مستمر بخش خصوصی با دولت

افتاد. مسئله ای که مورد استقبال تولید کنندگان و اهالی بخش خصوصی قرار گرفت. در همین زمینه فراخوان سازمان بورس درباره «اصلاح مقررات مربوط به پذیرش در بورس تهران و فراپورس» با توجه به این قانون داده شد.

می شود. این قانون با هدف تدوین و اجرای قوانین و مقررات پایدار و قابل پیش بینی، به کسب وکارها یاری می رساند تا برنامه ریزی بلندمدت و استراتژیک داشته باشند. ثبات در قوانین اقتصادی باعث خواهد شد که کسب وکارها و سرمایه گذاران با اطمینان بیشتری به فعالیت خود ادامه دهند و از تغییرات ناگهانی و غیرمنتظره جلوگیری شود.»

او افزود: «افزایش شفافیت در اطلاعات اقتصادی، به کسب وکارها و سرمایه گذاران امکان می دهد تا با دسترسی به اطلاعات دقیق و به روز، تصمیمات خود را براساس داده های واقعی و مستند اتخاذ کنند. شفافیت اطلاعات موجب قابل درک شدن تغییرات اقتصادی و تصمیمات دولتی می شود. این امر ریسک های مرتبط با فعالیت های اقتصادی را کاهش می دهد.» احمدلوا داد: «افزایش امنیت شغلی و توسعه آموزش و مهارت آموزی برای نیروی کار از دیگر مزایای این قانون است. حمایت از نیروی کار و بهبود شرایط کاری موجبات آن را فراهم می آورد که نیروی انسانی با انگیزه و مهارت بالا در بازار کار حضور داشته باشد. در این شرایط کسب وکارها با پیش بینی پذیری بیشتری به توسعه و رشد می پردازند.»

او با تأکید بر قابل مشاهده بودن برآیند این تأثیرات در بازار سرمایه، گفت: «به دلیل اینکه شرکت های بسیاری از صنایع مختلف در بازار سرمایه حضور دارند، هرگونه بهبود در وضعیت شاخص های کلان اقتصادی در بورس خود را نشان می دهد. به قول معروف بورس آینه تمام نمای اقتصاد کشور به حساب می آید. بنابراین باید این قانون به صورت کامل اجرایی شود.» این کارشناس بازار سرمایه توضیح داد: «توجه به بخش مولد اقتصاد کشور امروز از اهمیت بسزایی برخوردار است. اگر تمام جهت گیری های اقتصادی در حمایت از این بخش باشد، قدر مسلم، وضعیت اقتصادی کشور بهبود خواهد یافت. از سوی دیگر موانع پیش روی واحدهای تولیدی نیز باید از سر راه برداشته شود، تا آن ها بتوانند به تولید بیشتر کالا و خدمات در کشور اقدام کنند. اتفاقی که اگر رخ دهد، رشد اشتغال نیز محقق می شود.»

می گیرد. با توجه به نامگذاری سال جاری، جهش تولید تنها از طریق مردمی سازی امکان پذیر است. بدون جلب اعتماد مردم به خصوص در حوزه بازار سرمایه نمی توان انتظار جذب سرمایه گذاران به بخش تولید را داشت و شاهد رشد و توسعه بخش تولید در کشور بود.

پیش بینی پذیری متغیرهای اقتصادی

افزایش شفافیت و قابلیت پیش بینی پذیری متغیرهای اقتصادی و عوامل مؤثر بر صنایع به منظور صیانت از حقوق سرمایه گذاران و سهام داران، افزایش اعتماد عمومی به نظام سرمایه گذاری در کشور و ایجاد انگیزه برای هدایت سرمایه ها به سمت پروژه های تولیدی از جمله اقداماتی به حساب می آید که باید بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد. مصطفی احمدلو، کارشناس بازار سرمایه در گفت وگو با «آتی‌نو» با اشاره به اینکه قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار یک گام رو به جلو برای سامان بخشیدن هرچه بیشتر به فضای اقتصادی کشور است، گفت: «یکی از مهم ترین جنبه های پیش بینی پذیری اقتصاد، ثبات در قوانین و مقررات قلمداد